

Carlsbergfondets 150-års jubilæum

Den 25. september 2026 er det 150 år siden, at brygger J.C. Jacobsen grundlagde Carlsbergfondet.

Med bryggerens egne ord skulle Carlsbergfondet virke 'til Gavn for Videnskaben og til Ære for Danmark'. J.C. Jacobsen fandt nemlig stor værdi i den blomstrende videnskab i sin samtid og ønskede med etableringen af fondet at give en del af overskuddet fra sit bryggeri Carlsberg tilbage til samfundet i form af bevillinger til fri, dansk grundforskning.

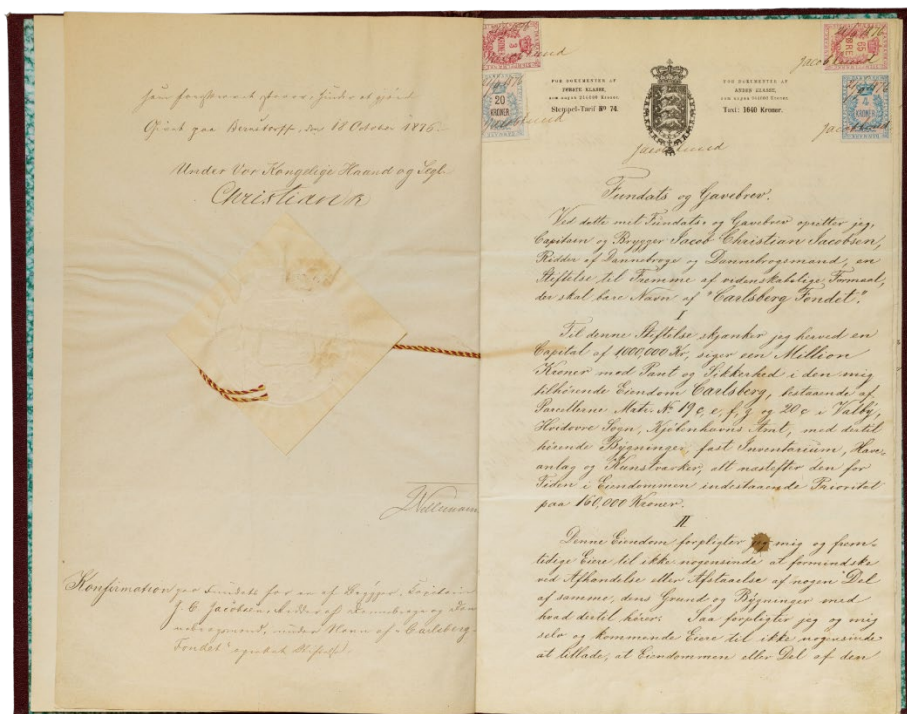
Stiftelsen blev også grundstenen til en helt ny erhvervsejerskabsmodel: den erhvervsdrivende fond, som har vundet stor udbredelse og i dag spiller en vigtig rolle i det danske samfund.

At understøtte både dansk videnskab og fondsmodellen til gavn for Danmark har vi sat en ære i igennem nu 150 år. I hele 2026 fejrer vi derfor både den frie grundforskning og den danske fondsmodel, som blev til med stiftelsen af verdens første erhvervsdrivende fond Carlsbergfondet.

Jubilæumsfejring på Frederiksborg Slot

Vi markerer jubilæet med en jubilæumsfejring på Frederiksborg Slot på selve 150-årsdagen for brygger J.C. Jacobsens underskrift på det Fundats- og Gavebrev, hvormed han stiftede Carlsbergfondet.

J.C. Jacobsen oprettede i 1878 Det Nationalhistorisk Museum på Frederiksborg Slot efter at have doneret 200.000 kr. til genoprettelse af Kongefløjen efter branden i 1859. Museet skulle ifølge bryggeren fremme det danske folks historiske bevidsthed og kulturelle selvforståelse. Museet har siden 1878 været en afdeling under Carlsbergfondet.

Tre tværvidenskabelige forskningscentre modtager 150 millioner kroner i 150-året for Carlsbergfondets stiftelse

Carlsbergfondet uddeler i anledning af fondets 150-års jubilæum 150 millioner kroner til tre 'Carlsberg Foundation Interdisciplinary Research Centres'.

Centrene stiller videnskabelige spørgsmål som:

Hvordan forandrer kunstig intelligens menneskelig tænkning og kreativitet – og hvordan kan vi bevare menneskelig handlekraft og kritisk tænkning i en fremtid med AI?

Hvordan påvirker landskabets udformning genopretningen af økosystemer og menneskers forvaltning af dem – og hvordan kan vi bedre forudsige udviklingen i biodiversitet, kulstof og vand i fremtiden?

Hvordan formes og udvikles praksisser, markeder og styringsformer omkring kvanteteknologi – og hvordan kan vi bedst navigere i de muligheder og den usikkerhed, der følger med i fremtiden?

Alle tre centre etableres for en seksårig periode og ledes i fællesskab af flere ligeværdige forskningsledere. De vil alle tage livtag med komplekse problemstillinger, som både præger vores samtid og fortjener dybdegående, tværfaglig belysning, der peger ind i fremtiden.

Uddelingen markeres til jubilæumsfejringen på Frederiksborg Slot.

Læs mere om 'Carlsberg Foundation Interdisciplinary Research Centres':

<https://www.carlsbergfondet.dk/nyheder/carlsbergfondet-fejrer-150-aar-med-150-millioner-kroner-til-tre-tvaervidenskabelige-forskningscentre/>

Historien om Carlsbergfondet

Den 25. september 1876 formulerede J.C. Jacobsen formelt statutterne for Carlsbergfondet og støbte dermed fundamentet for Danmarks første erhvervsdrivende fond. Samtidig bad han Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, der dengang som nu fungerede som et mødested for fremtrædende danske

forskere, om at udpege ”fem professorer fra sin midte” til at udgøre fondets bestyrelse.

Seks år senere - i 1882 - skrev J.C. Jacobsen i sit testamente, at hele hans ejendom, herunder Gamle Carlsberg-bryggeriet, skulle overdrages til Carlsbergfondet efter hans død.

Carlsbergfondet overtog bryggeriet den 1. oktober 1888 efter bryggerens død under en rejse til Rom i april året før. Hermed var Carlsbergfondet som erhvervsdrivende fond født, og lige siden er bryggerivirksomhed, samfundsengagement og støtte til videnskaben i Danmark gået hånd i hånd.

Hvem var brygger og stifter af Carlsbergfondet J.C. Jacobsen?

Stifteren af Carlsbergfondet Jacob Christian Jacobsen - eller blot J.C. Jacobsen - blev født i 1811 i Brolæggerstræde i København. Hans far Christen var selvstændig brygger, og J.C. Jacobsens barndom og ungdom var derfor præget af skole og arbejde i faderens bryggeri. Han overtog i 1835 farens hvidtølsbryggeri, da faderen dør, og 11 år senere i 1846 fik han tilladelse af kongen til at bygge bryggeriet Carlsberg, der stod klar i 1847.

I 1875 grundlagde han Carlsberg Laboratorium på en del af sin grund med ønsket om at udvikle en videnskabelig tilgang til brygning af øl for at sikre højere og mere stabil ølkvalitet. Laboratoriets formål er stadig den dag i dag at udvikle ny viden til gavn for Carlsberg og at bidrage til samfundet gennem forskning.

I 1876 oprettede han Carlsbergfondet ved et gavebrev på én million kr. Fondets formål var at yde støtte til naturvidenskab, matematik, filosofi, historie og sprogvidenskab samt til Carlsberg Laboratorium, som fondet samtidig overtog driften af. Han bestemte, at fondets bestyrelse skulle bestå af fem medlemmer valgt blandt Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs indenlandske medlemmer.

I dag yder Carlsbergfondet fortsat støtte til grundforskning inden for naturvidenskab, humaniora og samfundsvidenskab samt til Carlsberg Laboratorium.

Læs mere om jubilæet, jubilæumsfejringen på Frederiksborg Slot, J.C. Jacobsen og Carlsbergfondet

<https://www.carlsbergfondet.dk/nyheder/videnskab-til-danmark-siden-1876-carlsbergfondet-fyllder-150-aar/>

<https://www.carlsbergfondet.dk/nyheder/carlsbergfondet-fejrer-150-aars-jubilaum-i-riddersalen-paa-frederiksborg-slot/>

<https://carlsbergfondet.dk/om-fondet/vores-historie/tidslinje-over-fondets-historie>

<https://www.carlsbergfondet.dk/om-fondet/vores-historie/historien-om-carlsbergfondet/>

<https://www.carlsbergfondet.dk/om-fondet/vores-formaal/>